

28:1

Jämtlands Läns
Landsting

BILDKONSTPOLICY

JÄMTLANDS LÄNS LANDSTING

Ansvarig: Ingrid Printz
Karin Larson

Fastställd av landstingsfullmäktige 2006-06-12

BILDKONSTPOLICY FÖR JÄMTLANDS LÄNS LANDSTING

- I offentliga rum och miljöer och i landskapet ska den estetiska dimensionen och de långa tidsperspektiven finnas med i all planering. Utdrag från Kulturprogram för Jämtlands län.

Genom konstens positiva och dynamiska egenskaper vill Landstinget samverka till att skapa hälsofrämjande miljöer och bidra till ökat välbefinnande för vårdmottagare, medarbetare, elever samt besökare. Förvärv av bildkonst och konstnärliga miljögestaltningar ska präglas av hög kvalitet samt främja kulturell mångfald och konstnärlig förnyelse.

Policyn baseras på att *Jämtlands läns landsting ska verka för god hälsa och positiv livsmiljö i Jämtlands län.* Landstingets bildkonstpolicy skall präglas av öppenhet, tillgänglighet och attraktion där konsten har en positiv inverkan på medborgarnas hälsa och livskvalitet. Bildkonstpolicyn beskriver landstingets ambitioner och viljeriktning med sitt innehav och ägande av bildkonst.

Landstingets ambitioner med inköp och förvärv av bildkonst samt konstnärlig miljögestaltning är:

att bildkonsten i inne- och utemiljöer ska verka hälsofrämjande, stimulera och bidra till ökat välbefinnande

att bildkonsten ska kännetecknas av tillgänglighet genom att vara placerad så att den kan upplevas av vårdmottagare, besökare, medarbetare, elever men också genom särskilda visningar och utställningar

att konstnärsmedverkan skall finnas med från ett tidigt planeringsskede vid ny-, om- och tillbyggnation

att skapa förutsättningar för upplevelser genom bildkonst och därmed vara en motvikt till kommersiella bilder

att ta tillvara och stärka det regionala konstlivet och i förlängningen medverka till länets utveckling och attraktionskraft

att bildkonsten ska stimulera till kreativitet, kritiskt tänkande och forskning

att konstsamlingen utifrån sitt konsthistoriska värde ska säkerställas för framtiden genom tillsyn och skötsel

att gemensamt med Jamtli och länets kommuner arbeta för länets offentliga konst och koordinera inköp av samtidskonst till samlingarna för ett längre tidsperspektiv

Jämtlands läns landsting har liksom andra landsting i landet kontinuerligt förvärvat konst. Syftet med förvärven är primärt att bidra till hälsofrämjande och positiva miljöer, men har också en kulturpolitisk funktion. Inköp till samlingen görs dels med anslagna medel men också av fondmedel som Tunell-fonden. Vid ny-, om- och tillbyggnationer avsätts medel för konstnärliga miljögestaltningar. Vidare finns Bassestiftelsen som bidrar till olika insatser för miljöer där barn vistas. Landstinget förvaltar länets största samling av nutidskonst med ca 1500 konstnärer representerade varav ca 250 är knutna till länet. Denna konst finns spridd över hela länet som exempelvis hälsocentraler, folktandvården, folkhögskolor, Östersunds sjukhus men är även deponerad hos länets kommuner i miljöer för vård & omsorg.

Den förvärvade konsten är dokumenterad i en databas där varje verk har ett eget registreringsnummer. Konsthandläggaren har ansvar för att löpande inventeringar genomförs för att säkerställa placering och renoveringsbehov. De planmässiga inköpen av konst och uppdrag med konstnärliga miljögestaltningar, samt förvärv föregås av konstnärlig rådgivning. Konstverksamheten ingår i område Kultur & fritid. Till policyn bifogas särskilt dokument med riktlinjer och rutiner för hantering av det samlade innehavet av bildkonsten.

Bilaga Rutiner och riktlinjer för hantering av bildkonst

Verksamhetsområde kultur
inpr
Tfn: 063-147686
E-post: ingrid.printz@jll.se

2011-09-2330

LS/1654/20101

Jämtlands Läns
Landsting

"Utbrott" av Lennart Rodhe Barnvårdscentralens väntrum, Lugnviks HC

Riktlinjer och rutiner för hantering av bildkonst

Jämtlands läns landsting

Bilaga till Bildkonstpolicy

Riktlinjer och rutiner för hantering av bildkonst - Jämtlands läns landsting

Innehållsförteckning

ÄGANDE	3
POLITISKA BESLUT OCH MEDVERKAN	3
ANSVAR	3
DOKUMENTATION	3
FÖRVÄRV AV KONST	3
Inköp av konstnärlig miljögestaltningar	3
Inköp av lös konst	3
Gåvor	3
KONSTNÄRLIG MILJÖGESTALTNING	4
INKÖP AV LÖS KONST	4
UTLÅN	5
Deposition	5
Tillfälligt utlån för utställning, forskning	5
Utlån för placering tjänsterum	5
UPPHOVSRÄTT	5
STULEN alternativt SAKNAD KONST	5
VID LOKALBYTE, NÄR VERKSAMHETEN UPPHÖR,	6
RENOVERING AV LOKALER	6
Magasiner	6
PLACERING	6
Privatägd konst	6
VÅRD OCH TILLSYN	6
Inventering	6
Skador och restaurering	6
Renovering	6
Transport	7
Rengöring	7
TILLGÄANGLIGHET	7
SAMVERKAN, INFLYTANDE	7
FORTBILDNING, RÅDGIVNING, KONSTOMBUD	7

ÄGANDE

Rutiner och riktlinjer omfattar den konst och de konstnärliga miljögestaltningar som förvärvas och ägs av Jämtlands läns landsting.

Försäljning ur landstingets konstsamling får inte ske. Om undantag görs ska beslut tas i landstingsstyrelsen. Konstverken tillhör inte de enskilda verksamheterna och får inte avyttras eller skänkas som gåva.

POLITISKA BESLUT OCH MEDVERKAN

Landstingsfullmäktige fattar beslut om bildkonstpolicy för Jämtlands läns landsting. Landstingsstyrelsen ansvarar för den av landstinget ägda konsten samt beslutar om rutiner och riktlinjer för hantering av konsten. Två gånger årligen sker dialog och information mellan Beredningen för demokrati, folkhälsa och kultur och verksamheten för Bildkonsten - område Kultur (nedan kallad konstverksamheten).

ANSVAR

Konstsamlingen och de konstnärliga miljögestaltningarna har kulturella och ekonomiska värden. Landstinget, genom område Kultur, har ansvar för att konstverken vårdas professionellt. Konstverksamheten köper in, förvaltar och vårdar konsten. På arbetsplatsen är det avdelningschefen eller motsvarande som har ansvar för att konsten hanteras på rätt sätt och att konstverksamheten får information om exempelvis stöld, flyttning eller skadegörelse. Vid deposition eller utlån övertas motsvarande ansvar av mottagande part.

DOKUMENTATION

All inköpt eller på annat sätt förvärvad konst registreras med eget nummer (ex. JLL 765), bild, beskrivning och placering i konstdatabas (f.n. Sofie). Konstföremålet märks med etikett som berättar reg.nr, konstnär, teknik och verkets namn. Den inköpta konsten förs in i anläggningsregister. Konstnärliga miljögestaltningar diarieförs med bild och beskrivning.

Inköp av konstnärlig miljögestaltning

Beslut om uppdragstagare tas av konstverksamhetens samråd bestående av konsthandläggare, länskonstkonsulent och konstnärlig rådgivare (utsedd av konstnärsorganisation som KRO, KC Nord eller motsvarande). Områdeschef Kultur har övergripande ansvar och tecknar därmed avtal med uppdragstagande konstnär.

Inköp av lös konst

Konsthandläggare koordinerar beslut om inköp av lös konst och har delegation upp till två basbelopp, utöver denna summa beslutar områdeschef Kultur.

Leveransgodkännande och attest utförs av bildkonsthandläggaren, därefter signeras fakturan/inköpet av ekonomihandläggare varefter sedvanlig utbetalningskontroll görs. Kopia på fakturan skickas till administrativ chef för registrering i anläggningsregistret.

Gåvor

Landstingsövergripande regler för gåvor och donationer tillämpas (980923§138). Inför mottagande av konst som gåva bör berörd avdelningschef eller motsvarande samråda med konstverksamheten.

KONSTNÄRLIG MILJÖGESTALTNING

Omfattar fasta konstnärliga miljögestaltningar som integreras i eller monteras i golv, väggar eller tak i byggnader, samt som integreras i eller monteras på marken utanför byggnad i kringliggande utemiljö. Det kan även gälla lös konstnärlig miljögestaltning vilken placeras utan byggteknisk påverkan.

Sedan 1986 (Förvaltningsutskottets protokoll 1986, § 118) avsätts 0,5% av landstingets totala investeringsplan till konstnärliga miljögestaltningar. Medlen hanteras av konstverksamheten. Vid byggprojekt utanför investeringsplanen så bör riktlinjen om 0,5% gälla även här.

Gestaltning ska vara av hög konstnärlig kvalitet samt objektpassas, d.v.s. hänsyn tas till verksamhetens art och brukarnas behov. Gestaltningen integreras på ett självständigt sätt i den totala estetiska miljöutformningen.

Konstverksamheten har samråd med konstnärlig rådgivare i samband med miljögestaltning.

En eller flera konstnärer lämnar skissförslag och ersätts i enlighet med KRO:s riktlinjer. Ibland kan en konstkonsult vara den fortsatta samordnaren. Det skissförslag som förordas av samrådet godkänns av en grupp som består av representant för konstverksamheten, projektledare för byggnationen, arkitekt samt representant för personal vid berörd arbetsplats. Gruppen avsynar och godkänner den slutgiltiga miljögestaltningen, vilken förses med information om upphovsperson, verkets namn, tillkomstår.

Miljögestaltningen kan samfinansieras av externa parter som exempelvis Statens Konstråd och Arbetsmarknadsverket. När konstnärlig miljögestaltning sker genom fond eller stiftelse så bör samverkan med konstverksamheten eftersträvas.

Vård och skötsel, liksom behov av belysning av konstnärliga miljögestaltningar, klargörs i avtal mellan berörd verksamhet och konstverksamheten. Vid förändringar i lokaler som ex vid renovering, kan miljöernas förutsättningar för befintlig miljögestaltning gå förlorad. Konsten bör då kunna bytas ut eller förnyas. Inför sådan förändring inhämtas synpunkter från det regionala samverkansforum (här ingår länskonstkonsulent, konsthandläggare och konstnärlig rådgivare från landsting, länets kommuner och Jamtli) som finns i länet för den offentligt ägda bildkonsten.

Vid förändrade förhållanden som påverkar miljögestaltningen, så ska dess upphovsperson kontaktas för information och dialog. I vissa fall kan gestaltningen komma att upplösas. Detta kompenseras genom dokumentation utförd av landstinget. Vid ägarbyte av fastighet där det finns konstnärlig miljögestaltning, skall denna specificeras i köpeavtal. Konstnären informeras om ägarbyte.

INKÖP AV LÖS KONST

Samtliga inköpta verk ingår i en helhet även om de genom sin placering är utspridda i länet. Samlingen skall omfatta konst som speglar vår tid.

Inköp av lös konst finansieras genom för ändamålet avsatta pengar i konstverksamhetens budget, samt genom avkastning på Tunellsfonden. I förekommande fall genom andra donationer eller motsvarande. Utöver detta finns Bassestiftelsen med separat styrelse.

Den inköpta konsten ska vara samtida, ha ett mångfalds- och jämlikhetsperspektiv och ha hög kvalitet gällande form, teknik, innehåll och symbolvärde. Inköp kan också vara konsthantverk. Konst av tillfällig natur ska också beaktas.

Vid inköp av konst till särskild miljö skall miljöns helhet vägas in.

Inköpen ska ske planmässigt genom konstverksamheten under ledning av konsthandläggaren i samverkan med länskonstkonsulent, konstnärlig rådgivare, projekt- eller konsultanställda i konstnärliga projekt. Inköpen görs på utställningar ordnade av gallerier, museum, konsthallar, konstföreningar el. liknande organisation samt genom direktinköp av konstnärer. Vid inköp bör beaktas att verket kan ges bästa möjliga visningsförhållande; det gäller inramning, belysning, elektronisk teknik, säkerhet, m.m. Vid inköp av audiovisuell konst avtalas även visningsrätt.

Urval av årets inköp presenteras på landstingets hemsida www.jll.se/bildkonst

UTLÅN

Deposition

Utlån för längre tid - deposition kan göras till verksamhet som tidigare bedrivits av landstinget men övergått till annat ägarförhållande i offentlig organisation. Beslut om deposition och dess innehåll tas i samband med förändringen. Här ingår den konst som deponerats hos länets kommuner i samband med ädelreformen (1992). Vid mottagande av deposition skall landstingets policy, riktlinjer och rutiner åtföljas. Vid depositioner upprättar konstverksamheten depositionsavtal med hanteringsföreskrifter samt förteckning. Utöver detta framgår avtalets parter, tidsperiod samt försäkringsvillkor.

Tillfälligt utlån för utställning, forskning

Utlån för tillfällig utställning anordnad av museum, kommun, galleri, eller annan organisation, bedöms utifrån lämplighet gällande förflyttning av verk samt utställningslokalens säkerhet. Vid utlån ska konstverksamheten upprätta låneavtal gällande försäkring omfattande säkerhet, stöld, skada, transport. Avtalet ska även visa parter, tidsperiod och hantering.

Utlån för placering på tjänsterum

Utlån av konst för placering i tjänsterum sker mot lånekvitto som tydliggör låntagarens ansvar.

UPPHOVSRÄTT©

Texter och bilder är skyddade i enlighet med upphovsrättsrättslagen (SFS 1960:729). Den 1 juli 2005 trädde nya bestämmelser i upphovsrättslagen i kraft. Syftet är att stärka upphovsrätten i det digitala samhället.

Upphovsrätten innebär att konstnären alltid måste kontaktas om man vill fotografera eller avbilda ett konstverk för att publicera eller använda exempelvis i trycksaker, tidningar, diabilder, datorer, hemsidor, m.m. Konstnären har också rätt till ersättning vid publicering av verk. Vid publicering ska också konstnärens namn alltid anges. Många konstnärer är anslutna till BUS, Bildkonst Upphovsrätt i Sverige, hit kan man vända sig för information men också för att ansöka om tillstånd. www.bus.se
Samråd gärna med konstverksamheten.

STULEN alternativt SAKNAD KONST

Stöld av konst rapporteras till landstingets risksamordnare vilken ombesörjer polisanmälan.

Kopia av stöldanmälan skickas till konstverksamheten.

Saknad konst rapporteras till konstverksamheten.

VID LOKALBYTE, NÄR VERKSAMHETEN UPPHÖR, RENOVERING AV LOKALER

Efter en renovering eller flyttning är det inte säkert att den befintliga konsten passar in. Konstverksamheten kan då hjälpa till med att byta ut eller komplettera med annan konst samt ombesörja omramning. Konstverk får inte flyttas utan samråd med konstverksamheten, detta för att man snabbt ska kunna upptäcka om något blir stulet eller försvinner. Kontakt tas med konstverksamheten i god tid inför flyttning, renovering eller annan förändring där konsten berörs.

Magasinering

Vid tillfällig magasinering, flytt eller renovering ska konsten förvaras stående med skyddskartong för att skyddas mot nötning och skador. Textilier förvaras upprullade på tjocka rullar av papp med rätsidan utåt och omkring denna läggs omslag av tyg eller papper.

PLACERING

Konstverksamheten ansvarar för placering av konst som i första hand sker i miljöer där många människor vistas som exempelvis entréer, väntrum, samtalsrum, samlingslokaler och korridorer. Prioriterat är även rum med särskild karaktär som meditationsrum, visningsrum och patientrum.

Konsten ska placeras med omtanke så den inte tar skada av ex.vis. starkt solljus eller värme, ovanför datorer och TV- apparater, i trånga rum där förbipasserande eller möbler kan stöta till och skada konstverket. Konstverken ska vara uppsatta eller förankrade så att onödiga skador ej uppstår. Tavlor ska vara fast förankrade eller upphängda i galvaniserad tråd.

Privatägd konst

Landstinget har inget ansvar för privat konst, dvs den är inte försäkrad mot exempelvis stöld eller skada. Privatägda konstverk får inte placeras i gemensamma miljöer och om sådan finns på exempelvis tjänsterum ska det klart framgå att den är privat.

VÅRD OCH TILLSYN**Inventering**

Landstingets konstsamling har ekonomiska, estetiska, konsthistoriska och pedagogiska värden och ska därför med tanke på nutida och kommande brukare planmässigt och kontinuerligt (vart fjärde år) inventeras för säkerställande av placering, säkerhet och skick. Inventarielistor är viktiga dokument som förutom att återspegla det aktuella innehavet av konstföremål även ligger till grund för tillsyn och rapportering av saknade eller skadade verk. Utifrån aktuell förteckning ansvarar respektive verksamhet för kontinuerlig inventering och återrapportering till konstverksamheten.

Skador och restaurering

När konst skadats ska detta rapporteras till konstverksamheten som i samråd med museets konservatorsateljé eller motsvarande ombesörjer restaureringsåtgärder.

Renovering

Planmässig och kontinuerlig renovering ska ske i samverkan med museets konservatorsavdelning för att bibehålla samt stärka samlingens värden. Konstverk får ej kasseras utan att konstverksamheten tillfrågats. Vid kassering eller nedmontering av konst skall detta föregås av dokumentation med bild och beskrivning.

Transport

Vid transport av konst skall verket noga emballeras för att skydda för eventuella skador

Rengöring

Ramar, glasade konstverk och skulpturer av sten eller metall dammas med fjädervippa eller torr mjuk dammhandduk. Textil konst rengörs av textilkonservator, kontakt tas med konstverksamheten.

TILLGÄNGLIGHET

Landstingets konstsamling ska vara tillgänglig och präglas av öppenhet. Placering av konsten görs främst i de mer gemensamt brukade miljöerna. Konstsamlingen och de konstnärliga arbetena ska kunna brukas för interna och externa tillfälliga utställningar, projekt, publikationer, forskning med mera i syfte att fördjupa intresset för konsten. Konstverksamheten ska självständigt eller i samverkan arbeta för utställningar som ex.vis. visar nya inköp eller baseras på teman.

Landstingets skiftande miljöer är ett slags vardagsrum för konsten och är därför en viktig faktor i att vara en del i skapandet av hälsofrämjande vård- och arbetsmiljöer och innehåller även platser som kan bidra till förnyelse och upplevelser inom regionens kultur- och samhällsliv.

Information om inköp, konstnärliga miljögestaltningar samt andra arbeten ges på landstingets hemsida, www.jll.se/bildkonst.

SAMVERKAN, INFLYTANDE

Vid planering av nya investeringar och verksamheter kan konstnärlig medverkan vara en del av genomförandet och bör tidigt ingå i planeringsarbetet. Landstinget ska samverka med länets övriga offentliga ägare av konst för att utveckla det regionala konstlivet. Konstverksamheten ska samarbeta med länets samverkansforum för bildkonst. Landstingets personal kan ha ett direkt inflytande över sin miljö genom val av konst till arbetsplatser. Vid placering av konst bör personalrepresentant involveras för delaktighet i utformning av sin arbetsmiljö.

FORTBILDNING, RÅDGIVNING, KONSTOMBUD

Personal som hanterar konst bör erbjudas grundläggande utbildning i hantering, säkerhet, hängning, transport, m.m.

Konstverksamheten kan också hjälpa till med rådgivning.

Konstombud bör finnas på varje arbetsplats. Konstombudet är en viktig länk mellan personalen och konstverksamheten. Konstombudet har kunskaper om sin arbetsmiljö och ser värdet av den estetiska utformningen och dess påverkan. Konstombuden eller annan personal inbjuds av konstverksamheten till träffar för att diskutera frågor kring konst på arbetsplatserna, föreläsningar, studiebesök.